

VISSEN ZIJN NOG STEEDS TE VINDEN!

door Dr. J. van Diggelen

Een van de beroemdste vindplaatsen van fossielen is ongetwijfeld de omgeving van Solnhofen in het Altmühltal. In vroegere nummers van *Gea* is hier al de nodige aandacht aan besteed. Hoewel er een aantal groeves is stilgelegd, zijn er in deze omgeving nog heel wat aanwezig die wel werken, zodat er voor de ijverige zoeker nog wel wat te vinden valt.

Het is niet onze bedoeling om hier een overzicht te geven van al die vindplaatsen. Wie er naar toe gaat ziet ze al van verre door de enorme storthopen bestaande uit gebroken en afgevalen stukken van de beroemde "Plattenkalk".

Niet alleen in Solnhofen en in Eichstätt, maar ook in veel van de kleinere plaatsen in en rondom dit schilderachtige Altmühltal zijn goede vindplaatsen aanwezig. Bovendien ziet men nu overal in Eichstätt de opvallende bordjes met een fraaie ammoniet, die de geïnteresseerde amateur niet alleen naar de plaatselijke musea verwijzen, maar ook naar een speciale groeve voor fossielenverzamelaars, waar deze naar hartelust mogen zoeken. In deze ontsluiting is het vooral op de weekenden een drukte van belang. Overal is men bezig op een geschikt plaatsje de wand te bewerken om er omvangrijke platen uit los te wrikken. Die worden dan gespleten en als de zwoegende amateur geluk heeft bevatten ze soms fossielen. Meestal zijn dat de bekende vrij zwemmende zeelies van de soort *Saccocoma tenella*, maar soms treft men ook een insect of een ammoniet aan. Gemiddeld leveren drie à vier uur hard werken zelfs een visje op, zoals wij uit eigen ervaring constateerden. Het hierbij afgebeelde ca. 5 cm grote exemplaar behoort waarschijnlijk tot het bekende *Leptolepis* geslacht. In de amateurgroeve is de toegang gratis en er is voldoende parkeerplaats ter plaatse aanwezig. Er mag alleen met hamer en beitel worden gewerkt (dus niet met dynamiet!). Er komen ook veel groepsexcursies.

Wij vonden dit een uniek voorbeeld van de manier waarop de autoriteiten de vrijetijdsbesteding kunnen bevorderen, zonder veel kosten. Het zou gewenst zijn dat dit Duitse voorbeeld op meer plaatsen in Europa zou worden nagevolgd. Het is immers veel beter om groeves waar fossielen zijn te vinden niet met vuil vol te gooien als het bedrijf stopt maar voor amateurs open te stellen. Als er zo een groot aantal geschikte vindplaatsen behouden kon blijven en voor ieder geopend, zou de animo van bepaalde lieden om ze voor de handel uit te buiten spoedig verminderen. Als natuurliefhebbers miljoenen kunnen bijeenbrengen om met staatshulp grote natuurgebieden op te kopen, waarom zouden dan amateurgeologen ook niet iets in die richting kunnen doen? Misschien zouden zij in Europees verband gelden bijeen kunnen brengen om samen met gemeentebesturen of landelijke autoriteiten geschikte groeves op te

kopen om die voor amateurs open te stellen. Niet alleen de amateur maar ook de wetenschap is daarbij gebaat omdat men nooit weet wat de amateur zo nog eens vindt. Uiteraard vallen voor de wetenschap echt waardevolle ontsluitingen buiten deze discussie, omdat ze veelal door instituten zullen worden opgekocht. Dat een verstandige exploitatie voor amateurs mogelijk moet zijn blijkt uit de vele voor ieder toegankelijke gebieden van de natuurmonumenten evenals uit de diverse nationale parken in de Verenigde Staten van Amerika. Als mogelijk geschikte objecten zouden er vele zijn te noemen, zoals bijvoorbeeld de beroemde zeesterrenvindplaats in Zandt en de half met vuil gevulde groeve vol graptolieten bij Slemmestad.

Bij Solnhofen op de Maxberg vindt men in een nog werkende groeve een zogenaamd natuurpad. De wandelroute loopt dwars door de groeve en is door bordjes aangegeven. Men mag er ook zoeken en hakken en de arbeiders zullen u graag behulpzaam zijn en voor een kleinigheid een stukje verkopen. Dat is weer een andere vorm van bevordering van de amateurgeologie.

Bij slecht weer leveren de vier geologische musea in deze streek een welkome mogelijkheid om onze kennis te verrijken. Allereerst het beroemde nieuwe Jura-museum in Eichstätt op de Willibaldsburg met zijn ultramoderne vitrines en zeer fraaie exposities. De enorme verzameling is reeds in de vorige eeuw opgezet door docenten van het daar toen gevestigde seminarium. Deze kerkelijke opleiding is later gestaakt en de verzamelingen zijn overgebracht naar een museum dat in de historische burcht is ondergebracht. Zorg dat u er 's morgens om tien uur bent dan kunt u de excursie beginnen met een zeer fraaie, een half uur durende film over het ontstaan en de geschiedenis van het leven op aarde in het filmzaaltje naast de ingang. Interessant is ook dat naast de vele fossielen zoveel mogelijk levende koraalbewoners in grote aquaria worden getoond, zodat u ze met hun vroegere soortgenoten kunt vergelijken.

Ook het Museum Berger vlak bij de amateurgroeve is een bezoek waard, terwijl in Solnhofen behalve het reeds genoemde natuurpad op de Maxberg ook een museum aanwezig is. Vroeger was hier een exemplaar van de beroemde *Archaeopteryx* aanwezig, maar omdat de eigenaar twijfelde aan de veiligheidsvoorschriften ter plaatse heeft hij het door een afgietsel laten vervangen. Het origineel is nu in het museum Senckenberg in Frankfort aanwezig in een vitrine van gepantserd glas. Het is daar voor anderhalf miljoen verzekerd. In het gemeentehuis van Solnhofen is ook een leuk klein museum met een zeer geanimeerde rondleider. De weg naar al deze musea is overal duidelijk met bordjes aangegeven. Een gebied dus dat nog steeds een excursie waard is.

